

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 2P/59/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914206131
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Klukoš
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2014:5914206131.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok samosudcom JUDr. Branislavom Klukošom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H., nar.X.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok - odbor sociálnych vecí a rodiny, dieťa rodičov: P., nar.X.X.XXXX, bytom S. a J., nar.X.X.XXXX, bytom M., právne zastúpená advokátskou kanceláriou AKMG, s.r.o., so sídlom Dolná 6A, Banská Bystrica, v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Súd mení rozsudok Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011 v časti o zastupovaní maloletého a spravovaní jeho majetku tak, že obidvaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.8.2014 sa otec mal. dieťaťa domáhal, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011 vo výroku o zastupovaní maloletého a spravovaní jeho majetku tak, že obidvaja rodičia budú mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

Návrh po skutkovej stránke odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol okrem iného maloletý zverený do starostlivosti matke, ktorá maloletého zastupuje a spravuje jeho majetok. Uvedený rozsudok nekorešponduje s potrebami syna a nezodpovedá zákonným právam ani syna ani otca. Nakoľko posledné rozhodnutia Okresného súdu Ružomberok tento stav nijako nezmenili, podal návrh na zmenu tohto stavu. Pri vzniku dohody išlo o uvoľnenie napätia v záujme maloletého, čo viedlo k zvereniu maloletého do starostlivosti matke. Častou a zlou interpretáciou ustanovení Zákona o rodine sa úkon zverenia a starostlivosti spája automaticky s právom zastupovať mal. dieťa a s právom spravovať jeho majetok len na strane jedného z rodičov. Zákonné práva rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do starostlivosti, nezanikajú a je na jeho vôli, ako ich použije. Poukázal na zásadu, že právo patrí bdelym, ostražitým, teda tým, ktorí sú aktívni a ktorí sa zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv. Keďže podmienky na strane otca na pozastavenie výkonu, obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností nie sú splnené a nie sú dôvodné, nie je potrebné, aby len matka zastupovala mal. dieťa a spravovala jeho majetok.

Matka mal. dieťaťa prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom vyjadrení k podanému návrhu uviedla, že otec sa opätovne domáha zmeny rozhodnutia výkonu rodičovských práv a povinností, pričom rodičovské práva a povinnosti boli naposledy upravené súdom dňa 28.1.2014, kedy bol vyhlásený rozsudok v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 5P/82/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.6.2014. V priebehu tohto konania bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, kde súd zohľadnil záujmy maloletého dieťaťa a rozsudok potvrdil aj Krajský súd v Žiline. Poukázal na skutočnosť, že právoplatné súdne rozhodnutia možno zmeniť len vtedy, ak sa podstatným spôsobom zmenili okolnosti, z ktorých vychádzalo pôvodné rozhodnutie. Zmena nemôže byť akákoľvek, musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, kedy súd rozhodol o úprave rodičovských práv a povinností. Otec v návrhu neuviedol akékoľvek skutočnosti, z ktorých by sa dalo usudzovať, že od rozhodnutia súdu došlo k akejkoľvek zmene pomerov a logicky nemožno konštatovať ani podstatnú zmenu pomerov oproti pôvodným okolnostiam. Z tohto dôvodu preto navrhla návrh otca v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko súčasná úprava zastupovania a spravovania majetku maloletého je v súlade so Zákomom o rodine.

Otec mal. dieťaťa na pojednávaní zotrval na návrhu, uviedol, že v predchádzajúcich konaniach sa snažil o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, podával na súd niekoľko návrhov na predbežné opatrenia, avšak mu nebolo vyhovené, čiže v predchádzajúcich konaniach hlavne riešil zmenu úpravy stretávania sa s maloletým, to bola jeho priorita, a preto sa nevenoval zastupovaniu maloletého a spravovaniu jeho majetku, nakoľko to bral ako druhoradú záležitosť. Postupom času sa však ukázalo, a to najmä úkonmi zo strany matky, že ho táto úmyselne neinformovala o maloleťom, hoci jej to ukladalo právoplatné a vykonateľné rozhodnutie a aj táto skutočnosť je podstatná. S matkou sa snažil dohodnúť, avšak matka na jeho výzvy nereagovala, a preto podal návrh. Uviedol, že maloletý zatiaľ nemá žiadny majetok, pričom s matkou sa vie vždy dohodnúť, avšak táto sa dohodnúť nechce. Preto súhlasil s tým, aby bolo dieťa zverené matke a aby ho táto zastupovala a spravovala jeho majetok, nakoľko sa chcel vyhnúť právnej vojne, ktorá by mohla trvať aj dva roky. Keďže s tým súhlasil, bolo po spore, avšak postupom času sa ukázalo, že to nebolo v poriadku, nakoľko matka mu úmyselne zatajuje niektoré skutočnosti, preto sa domáha zmeny rozsudku.

Matka mal. dieťaťa na pojednávaní uviedla, že s návrhom nesúhlasí, pričom hlavným dôvodom je tá skutočnosť, že medzi rodičmi existuje maximálna nekomunikácia, otec zámerne prekrúca fakty. Aj keď ho informuje o zdravotnom stave dieťaťa, tvrdí, že ho neinformuje. Uviedla, že otcovi umožnila nad rámec rozhodnutia aj telefonáty s maloletým alebo mu poslala fotku. S návrhom nesúhlasí hlavne z toho dôvodu, že otec všetko prekrúca, nesúhlasí s ničím, čo ona urobí.

Právny zástupca matky mal. dieťaťa na pojednávaní zotrval na písomnom vyjadrení k podanému návrhu, pričom uviedol, že otec neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré nastali od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k dieťaťu, pre ktoré by sa mal rozsudok zmeniť, a preto navrhol návrh ako nedôvodný zamietnuť.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka poukázala na tú skutočnosť, že aj keď existuje medzi rodičmi komunikačná bariéra, resp. komunikačný problém, aj navrhovateľ je otcom dieťaťa a má právo dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, nakoľko vedie usporiadaný život.

Vzhľadom ku skutočnosti, že rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 7P/29/2014-138 zo dňa 29.7.2014 bolo rodičom uložené výchovné opatrenie, a to podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať a naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča pri výchove mal. dieťaťa na obdobie 9 mesiacov od právoplatnosti výroku rozsudku, súd pojednávanie odročil za účelom realizácie terapie.

Na pojednávaní konanom dňa 10.12.2014 otec maloletého uviedol, že sa bude aj naďalej snažiť vo vzťahu k matke hľadať argumenty, ktoré ich spájajú, nie, ktoré ich rozdeľujú. Uviedol, že pokiaľ sa týka psychologického poradenstva W. od posledného pojednávania navštívil W. dvakrát, matka dvakrát, avšak sa im nepodarilo zísť sa na spoločnom stretnutí. Boli tam objektívne dôvody, či už na jeho strane

alebo na strane W.. Na otázku samosudcu uviedol, že od posledného pojednávania sa čiastočne zlepšila komunikácia medzi rodičmi.

Matka mal. dieťaťa uviedla, že zotráva na svojom vyjadrení k podanému návrhu. Podľa jej názoru sa komunikácia zlepšila, avšak nič podstatné sa nezmenilo. Na otázku samosudcu, aby uviedla, z akého dôvodu nesúhlasí so zmenou úpravy rodičovských práv a povinností uviedla, že nie je právnik ale ekonómka a že sa k tomu nevie vyjadriť.

Právny zástupca matky mal. dieťaťa zotrval na písomnom vyjadrení a navrhol návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietnuť.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka navrhla návrhu otca vyhovieť, nakoľko nie je dôvod na obmedzenie takéhoto práva.

V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, ako aj s obsahom pripojených spisov Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 7P/29/2014, 5P/82/2012 a 3P/70/2010, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

Naposledy bolo rozhodované o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu vo vzťahu k zastupovaniu mal. dieťaťa a spravovaniu jeho majetku rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011, ktorým bola schválená rodičovská dohoda. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 6.4.2011. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 5P/82/2012-448 zo dňa 28.1.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 10CoP/26/2014-518 zo dňa 10.4.2014 bol upravený styk otca s mal. dieťaťom. V priebehu konania vedeného na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 5P/82/2012 bol vypracovaný znalecký posudok V. č. 21/2013, zo záverov ktorého okrem iného vyplynulo, že správanie a postoj otca zamerané voči osobe matky v nej vyvolávajú obranné reakcie spojené so strachom z jeho osoby a matka nie je motivovaná k pozitívnym reakciám voči otcovi, ktorého by maloletému prezentovala v pozitívnych kvalitách. V dôsledku strachu má matka tendenciu otca vytesňovať a neprezentovať ho ako otca svojho mal. syna. Úprava vzťahu medzi rodičmi a obnovenie ich komunikácie predpokladá individuálnu psychoterapiu oboch rodičov. Predovšetkým je nutná terapia u otca zameraná na eliminovanie jeho vzťahovačnosti, podozrievavosti, nadmernej svedomitosti až perfekcionizmu, rigidite s tendenciou kontrolovať seba a iných a následnému presadzovaniu svojich predstáv a spôsobov. Znalkyňa poukázala na nutnosť korigovania postojov a správania oboch rodičov. Základným indikátorom zmeny v správaní otca bude pokles sťažností, obvinení a dehonestujúcich postojov celkovo s následnou akceptáciou a rešpektovať osobu matky svojho syna.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 7P/29/2014-138 zo dňa 29.7.2014 súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej uložil spoločne oboj rodičom mal. dieťaťa výchovné opatrenie, a to podrobenie sa odbornému poradenstvu v zariadení u W. za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove dieťaťa a s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča pri výchove mal. dieťaťa na obdobie 9 mesiacov od právoplatnosti výroku rozsudku. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 14.8.2014. W. na výzvu súdu uviedol, že poskytuje poradenstvo v rodinnom, partnerskom a osobnom rozvoji, nie ako činnosť v zmysle výkonu psychologickkej praxe, pričom jeho klienti súhlasili s tým, že nebude podávať správy na súd. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok v správe zo dňa 3.12.2014 uviedol, že zhodnotenie terapie nie je možné, nakoľko sa uskutočnili len dve sedenia s matkou a dve sedenia s otcom, pričom spoločné sedenie oboch rodičov sa doposiaľ neuskutočnilo.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podaným návrhom sa otec mal. dieťaťa domáhal, aby súd zmenil rozsudok tunajšieho súdu sp.zn. 3P/70/2010 vo výroku o zastupovaní maloletého a správe jeho majetku. V priebehu dokazovania bolo zistené, že naposledy bolo rozhodované o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému ohľadom jeho zastupovania a spravovania jeho majetku rozsudkom tunajšieho súdu 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011, ktorým bola schválená rodičovská dohoda. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 6.4.2011. Otec mal. dieťaťa v priebehu konania uviedol, že súhlasil s takouto úpravou vzhľadom k tomu, že sa chcel vyhnúť právnej vojne a chcel aj uvoľniť napätie, ktoré bolo medzi rodičmi. V rámci vykonaného dokazovania sa súd oboznámil aj so znaleckým posudkom č. 21/2013 vypracovaným V., ktorý bol vypracovaný v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 5P/82/2012. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplynulo, že správanie a postoj otca zamerané voči osobe matky v nej vyvolávajú obranné reakcie spojené so strachom z jeho osoby a matka nie je motivovaná k pozitívnym reakciám voči otcovi, ktorého by maloletému prezentovala v pozitívnych kvalitách. V dôsledku strachu má matka tendenciu otca vytesňovať a neprezentovať ho ako otca svojho mal. syna. Úprava vzťahu medzi rodičmi a obnovenie ich komunikácie predpokladá individuálnu psychoterapiu oboch rodičov. Predovšetkým je nutná terapia u otca zameraná na eliminovanie jeho vzťahovačnosti, podozrievavosti, nadmernej svedomitosti až perfekcionizmu, rigidite s tendenciou kontrolovať seba a iných a následnému presadzovaniu svojich predstáv a spôsobov. Znalčka poukázala na nutnosť korigovania postojov a správania oboch rodičov. Základným indikátorom zmeny v správaní otca bude pokles sťažností, obvinení a dehonestujúcich postojov celkovo s následnou akceptáciou a rešpektovaním osoby matky svojho syna. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 7P/29/2014 zo dňa 29.7.2014 súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej uložil spoločne obom rodičom mal. dieťaťa výchovné opatrenie, a to podrobenie sa odbornému poradenstvu v zariadení u W. za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove dieťaťa a s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča pri výchove mal. dieťaťa na obdobie 9 mesiacov od právoplatnosti výroku rozsudku. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 14.8.2014. Na základe vykonaného dokazovania súd teda zistil, že vzťahy medzi rodičmi sú aj naďalej napäté, ich komunikácia viazne, i keď obidvaja rodičia pripustili možnosť čiastočného zlepšenia komunikácie medzi obidvoma rodičmi. Znalčka vo vypracovanom znaleckom posudku popísala postoj obidvoch rodičov, uviedla, že otec je rigoróznym, striktným, prísny, tlačí na matku, pričom matka má v dôsledku správania sa otca tendenciu uzatvárať sa do seba, reakcie a postoje otca v nej vyvolávajú obranné reakcie spojené so strachom z jeho osoby a nie je motivovaná k pozitívnym reakciám voči otcovi. U obidvoch rodičov doporučila terapiu. Táto terapia je doposiaľ vykonávaná, pričom obidvaja rodičia pripustili možnosť zlepšenia komunikácie medzi sebou. Každá akcia vyvoláva reakciu. Bude teda na otcovi, aby poľavil zo sťažností, z útokov na matku, pričom ak sa jeho správanie zmení, matka bude mať tendenciu viac sa otvoriť otcovi, otca pozitívne pred dieťaťom motivovať a takáto situácia pomôže zlepšiť vzťahy medzi nimi ako aj vzťahy mal. dieťaťa voči otcovi. Medzi rodičovské práva patrí aj právo mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. V konaní nebolo zistené, že by mal maloletý nejaký majetok, a teda v súčasnosti sa toto rodičovské právo uplatňuje hlavne v zastupovaní mal. dieťaťa. V konaní súd ex offio nezistil žiadne dôkazy a matka ani nepredložila súdu žiadne dôkazy o tom, že by otec nebol schopný mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec uviedol, že tohto práva sa vzdal dobrovoľne, nakoľko chcel uvoľniť napätie medzi rodičmi. Ak sa tohto práva teda dobrovoľne vzdal a súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by bránila tomu, aby toto právo opätovne získal, súd vyhovel návrhu otca a rozhodol o tom, že obidvaja rodičia budú mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Pokiaľ neboli rodičovské práva otca obmedzené alebo nebol nijako pozbavený svojich rodičovských práv, nie je žiadny dôvod, aby otec nebol oprávnený dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Tak ako matka, aj otec má právo dieťa zastupovať. Samotná matka na otázku súdu, aby uviedla, prečo s návrhom otca nesúhlasí, nevedela uviesť žiadny relevantný dôvod. Uviedla len, že nie je právničkou a že tomu nerozumie. Takýto postoj matky je však nepochopiteľný. V danom prípade sa jedná o mal. dieťa a nie o znalosť právnych predpisov. Matka ako osoba, ktorej je dieťa zverené, teda musí najlepšie vedieť a cítiť, prečo nemôže otec dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Pokiaľ však neuvedie konkrétne skutočnosti a dôvody, pre ktoré sa tak nemôže stať, jedná sa o zneužívanie tohto práva matkou. Pre matku je pohodlné, že iba ona môže mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Takéto konanie a takýto postoj matky však nie je v súlade so závermi znaleckého posudku a do budúcnosti ani nebude vytvárať predpoklad pre to,

aby sa zlepšili vzťahy medzi obidvoma rodičmi. Bude teda i na matke, aby sa prestala strachovať, a aby začala motivovať osobu otca voči maloletému k pozitívnym reakciám. Aj znalkyňa doporučila matke, aby nevytesňovala otca zo života dieťaťa, pričom aj mal. H. prezentuje voči rodičom pozitívne citové prejavy. Ak teda otec prestane matku utláčať, bombardovať ju sťažnosťami a negativizovať celé jej konanie, matka by mala umožniť otcovi v širšom rozsahu realizovať jeho otcovské a rodičovské práva a v dôsledku takéhoto konania by sa mohol dosiahnuť pozitívny stav. V tomto smere neobstojí tvrdenie právneho zástupcu matky, že otec nepreukázal zmenu pomerov. Ak sa otec vzdal tohto práva, teda zastupovať mal. dieťa a spravovať jeho majetok, dobrovoľne, má právo kedykoľvek požiadať súd, aby mu prinavrátil toto právo. V takomto prípade teda nemusí ísť o preukázanie podstatnej zmeny pomerov. Stačí, že mu je zo strany druhého rodiča právo odopreté. V danom prípade bolo preukázané, že matka čiastočne otcovi v tomto práve bráni, a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Súd teda odkazuje na závery vypracovaného znaleckého posudku, a teda apeluje na obidvoch rodičov, aby v tendenciách záveru tohto znaleckého posudku upravili svoje správanie a aby i naďalej pokračovali v psychoterapii, ktorá im bola uložená na základe rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 7P/29/2014, a teda výchovné opatrenie na dobu 9 mesiacov od právoplatnosti daného rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 146 ods. 1 písm. a/ OSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) - ktorému súdu je určené; kto ho robí; ktorej veci sa týka a čo sleduje; musí byť podpísané a datované; je potrebný počet rovnopisov a s prílohami, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné - ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy - uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistené rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a/,f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 OSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 OSP ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.